

**Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
“Ужгородський національний університет”
Факультет іноземної філології**

ISSN 2617-3921

**СУЧАСНІ ДОСЛІДЖЕННЯ
З ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

Збірник наукових праць

ВИПУСК 1 (25)

Видавничий дім
“Гельветика”
2024

DOI 10.24144/2617-3921.2023.23

УДК 81 (081)+372. 8

С 91

Видання включено до Переліку наукових фахових видань України категорії Б у галузі філологічних та педагогічних наук (спеціальності 014 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)», 035 «Філологія»)

відповідно до Наказу МОН України від 26.11.2020 № 1471 (додаток 3).

Журнал індексується в міжнародній наукометричній базі даних

Index Copernicus (Польща).

Редакційна колегія:

Головний редактор:

Фабіан Мирослава Петрівна – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри англійської філології, ДВНЗ «Ужгородський національний університет», Україна, ORCID ID <https://orcid.org/0000-0002-3351-1275>

Члени редакційної колегії:

Голік Сніжана Василівна – кандидат філологічних наук, доцент, завідувачка кафедри англійської філології, ДВНЗ «Ужгородський національний університет», Україна, ORCID ID <https://orcid.org/0000-0003-1278-3383>; **Бенцеш Рійко** – доктор філологічних наук, професор Інституту науки про поведінку та теорії комунікації Університету Корвінус у Будапешті, Угорщина, ORCID ID <https://orcid.org/0000-0002-3481-8279>; **Гвоздяк Ольга Михайлівна** – кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри німецької філології, ДВНЗ «Ужгородський національний університет», Україна, ORCID ID <https://orcid.org/0000-0002-5760-576X>; **Корольов Ігор Русланович** – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри полоністики, директор Центру балтистики, Навчально-науковий інститут філології, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна, ORCID ID <https://orcid.org/0000-0003-0436-5923>; **Корольова Алла Валер'янівна** – доктор філологічних наук, професор, проректор з наукової роботи та міжнародного співробітництва, Київський національний лінгвістичний університет, Україна, ORCID ID <https://orcid.org/0000-0001-5541-5914>; **Лизанець Петро Миколайович** – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри угорської філології, заслужений діяч науки і техніки України, почесний член редколегії, ДВНЗ «Ужгородський національний університет», Україна, ORCID ID <https://orcid.org/0000-0002-5663-7057>; **Рогач Леся Валер'янівна** – кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології, ДВНЗ «Ужгородський національний університет», Україна, ORCID ID <https://orcid.org/0000-0001-7709-017X>; **Томашікова Славка** – кандидат філологічних наук, професор, завідувачка кафедри англійстики та американістики, проректор з міжнародних відносин, Університет П.И. Шафарика в Кошице, Словаччина, ORCID ID <https://orcid.org/0000-0001-5877-9158>; **Фаркаш Іоан-Мірча** – кандидат філологічних наук, доцент, декан факультету літератури Північного центрального університету Бая Маре та Технічного університету Клуж Напока, Румунія, ORCID ID <https://orcid.org/0000-0001-8113-1237>; **Чендей Наталія Василівна** – кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології, ДВНЗ «Ужгородський національний університет», Україна, ORCID ID <https://orcid.org/0000-0003-4065-5119>

Рекомендовано до друку Вченою радою ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (протокол № 6 від 23 квітня 2024 р.)

Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.

Електронна версія: <http://philol-zbirnyk.uzhnu.uz.ua>

© Ужгородський національний університет, 2024

Лариса Васецька,
кандидат педагогічних наук,
доцент, керівник Центру підготовки іноземних громадян,
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет
<https://orcid.org/0000-0001-6622-112X>
м. Запоріжжя, Україна

Інна Абрамова,
кандидат філологічних наук,
доцент Центру підготовки іноземних громадян,
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет
<https://orcid.org/0000-0002-8807-1764>
м. Запоріжжя, Україна

Особливості використання сучасних інформаційно-цифрових технологій для інтегрованого навчання мови іноземців

Features of the use of modern information and digital technologies for integrated teaching of the language of foreigners

***Анотація.** Стаття присвячена аналізу особливостей використання сучасних інформаційно-цифрових технологій для інтегрованого навчання мови іноземців. Дається визначення поняття «діджиталізація» освітнього процесу, яке сприяє розвитку пізнавального інтересу іноземних студентів у їхній фахово-професійній діяльності. Висвітлюються теоретичні аспекти використання інформаційних технологій в освіті, змішаного інтегрованого навчання. Розглядаються особливості використання цифрових технологій при вивченні курсу «Науковий стиль мовлення» болгарськими студентами другого курсу спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація». Проаналізовано поняття «інтегроване навчання мови», яке передбачає застосування різних методик навчання, викладання та навчання певної фахової дисципліни українською мовою з інтеграцією у цифрове комунікаційне середовище на оптимальній навчальній платформі. Розкрито переваги онлайн платформи Microsoft Teams, яка надає доступ до хмарного сховища, зі збереженням проєктів та документів, а також використання блокнутої класу OneNote для надання завдань самостійної та колективної роботи. У статті аналізується концептуальна модель інтегрованого навчання на платформі Microsoft Teams, яка базується на інформаційних технологіях сучасності. Зазначається, що Центром підготовки іноземних громадян ЗДМФУ розроблена модель інтегрованого навчання іноземців, яка орієнтована на активну модернізацію освітнього процесу, підвищення його якості за допомогою цифрових технологій. Досліджується використан-*

ня новітніх інформаційно-комп'ютерних технологій, зокрема платформ Kahoot, Learning Apps, сервісу Canva, програми Forms у Microsoft Teams. Застосування різноманітних цифрових технологій на заняттях з наукового стилю мовлення допомагає іноземцям оволодіти термінологічною лексикою, граматично-синтаксичними конструкціями, мовленнєвими моделями та комунікативними вміннями, необхідними для навчально-професійного спілкування з профільних дисциплін.

Ключові слова: діджиталізація, інтегроване навчання, цифрові технології, науковий стиль мовлення, навчальна платформа.

Summary. The article is devoted to the analysis of the peculiarities of the use of modern information and digital technologies for the integrated teaching of the language of foreigners. The concept of «digitalization» of the educational process, which contributes to the development of cognitive interest of foreign students in their educational and professional activities, is defined. The theoretical aspects of the use of information technologies in education, mixed integrated learning are highlighted. The peculiarities of the use of digital technologies during the study of the course «Scientific speech style» by Bulgarian students of the 2nd year of the specialty 226 «Pharmacy, industrial pharmacy» are considered. The concept of «integrated language learning» is analyzed, which involves the use of various methods of teaching, teaching and training of a certain professional discipline in the Ukrainian language with integration into a digital communication environment on an optimal educational platform. The advantages of the Microsoft Teams online platform, which provides access to cloud storage, saving projects and documents, as well as the use of a OneNote class notebook for providing tasks for independent and collective work, are revealed. The article analyzes the conceptual model of integrated learning on the Microsoft Teams platform, which is based on modern information technologies. It is noted that the Foreign Citizens Training Center of ZSMPPhU has developed a model of integrated training of foreigners, which is focused on active modernization of the educational process, improving its quality with the help of digital technologies. The use of the latest information and computer technologies is studied, in particular, the Kahoot platforms, Learning Apps, the Canva service, and the Forms program in Microsoft Teams. The use of various digital technologies in classes on the scientific style of speech helps foreigners to master the terminological vocabulary, grammatical and syntactic constructions, speech models and communication skills necessary for educational and professional communication in specialized disciplines.

Key words: digitalization, integrated learning, digital technologies, scientific style of speech, educational platform.

Вступ. Сучасний етап розвитку вищої освіти України характеризується змінами у парадигмах викладання та навчання мови іноземців. COVID-19, повномасштабне вторгнення країни-агресора в Україну стали детермінантом трансформацій, які відбулися в українському освітньому просторі. До парадигми класично вибудованого освітнього простору додалася віртуальна складова, яка вимагає нових форм організації навчального процесу та пошуку ефективних

методів і засобів навчання. Провідними чинниками інновацій є заміщення традиційних форматів навчання цифровими форматами, прагматично спрямована мотивація активності щодо впровадження новітніх інформаційних технологій.

Особливо така реорганізація вищої освіти позначилась на роботі з іноземними студентами, які змушені були повернутися до рідних країн. Перехід на дистанційну форму навчання з використанням сучасних цифрових технологій відкрив для іноземних громадян нові можливості у вивченні української мови. Викладачі Центру підготовки іноземних громадян Запорізького державного медико-фармацевтичного університету (далі: ЗДМФУ) намагаються створити сучасне інформаційно-цифрове навчальне середовище, використовуючи різноманітні медіаресурси, що спонукають і мотивують іноземців до навчання. Тому на сьогодні важливим завданням мовної підготовки іноземців є діджиталізація освітнього процесу, яка сприяє розвитку пізнавального інтересу студентів до навчально-професійної діяльності. Слушним є твердження Н. Марчук: «діджиталізація – головний тренд сучасності, що радикальним чином вносить зміни та свого роду керує розвитком усіх сфер суспільного життя» [9].

Діджиталізація підвищує ефективність навчального процесу, оскільки застосування різноманітних цифрових технологій допомагає іноземним студентам опанувати українську мову професійного спілкування на більш високому рівні. Умови сучасного життя диктують свої правила, в яких організаторам навчального процесу ставиться завдання забезпечити такий розвиток логічного мислення та сформувати таке ядро базових, необхідних вмінь (зокрема базових знань щодо користування інформаційними технологіями), які будуть фундаментом і спростять в майбутньому процес оволодіння новими аналітичними знаннями і скоротять час оброблення та освоєння інформації за допомогою різноманітних digital-інструментів і засобів [9].

Як зазначає І. Бербенюк, «сьогодні вже неможливо закладу освіти залишатися осторонь цифрової трансформації. Новітні технології стали невід’ємною частиною нашого повсякденного буття... Діджиталізація являє собою усвідомлений підхід докорінного перетворення будь-яких процесів на основі використання цифрових технологій. Ефективність реалізації розвитку сучасної особистості передбачає оновлення способів взаємодії з використанням можливостей цифрових технологій» [1].

Дослідниця М. Дзюба вважає, що «інформаційно-комунікаційні технології докорінно змінюють роль і місце суб’єктів навчального процесу, сприяють реалізації особистісного підходу в навчанні, за

якого викладач перестав бути просто джерелом передавання знань, а стає співтворцем сучасних, позбавлених нудної повчальності, технологій навчання» [6].

Розвиток сучасних цифрових технологій передбачає й формування цифрової компетентності викладача. Так, Л. Петренко аналізує поняття «професійно-цифрова компетентність викладача» і визначає, що в основі цієї компетентності – проектна діяльність, навички розроблення орієнтованих на майбутнє технологій викладання і навчання [10].

Постановка проблеми. Переважна більшість вишів України перевели свої заклади у дистанційний режим або впровадили формат змішаного навчання, тобто навчальний процес відбувається в онлайн та офлайн режимі синхронно або дисинхронно. Заклади вищої освіти отримали неочікувані цінні креативні педагогічні та методичні знахідки, які розширили наші уявлення про можливості оптимізації навчального процесу в сучасних складних соціальних умовах, отримали методичні та науково-практичні напрацювання, які вимагають створення і впровадження до освітнього процесу закладів вищої освіти на постійній основі (а не лише в екстремальних соціальних умовах) нової моделі навчання.

Модернізація українського освітнього простору та інформатизація процесу навчання вимагають не лише осмислення зростаючої ролі ІТ-технологій у вищій освіті, а й актуалізують проблему створення інноваційної освітньої моделі, наприклад, моделі інтегрованої форми навчання. Саме побудова ефективної та мобільної системи навчання, що базується на інформаційних технологіях сучасності і має гнучкий трансформаційний формат реалізації, який орієнтований на соціальні потреби в площині освіти є актуальним завданням реформи української освіти. Пошук оптимального співвідношення традиційної системи навчання (аудиторного формату) та дистанційного навчання (онлайн синхронного режиму), вибір комбінації результативних методів навчання, ефективного інструментарію ІТ-технологій комунікації, проблеми навчально-методичного забезпечення такого формату навчання є актуальними питаннями сьогодення для української освітньої спільноти, є важливими проблемами запровадження інноваційних форм навчання, зокрема інтегрованого навчання української мови іноземців. Це і визначає актуальність пропонованого дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить, що використання цифрових технологій в освітньому процесі, а також створення моделі інтегрованого навчання мови в закладах вищої освіти є предметом дослідження як вітчизняних, так і закордонних фахівців.

Застосування інформаційних технологій в освітньому процесі досліджує І. Потюк, виокремлюючи різні онлайн платформи: Moodle, Google Classroom, WebCT, Canvas; соціальні мережі, закладки, інструменти міжособистісного спілкування, мобільні додатки, електронне тестування (Google Forms) та нотування (Pages, Trello, Evernote) [11]. На думку дослідниці, запропонована класифікація цифрових технологій допоможе і викладачам, і студентам зробити процес навчання більш продуктивним, мобільним і автономним [11].

«Цифрові технології є одним із ключових факторів, які не лише сприяють, але й допомагають визначити, як і наскільки ефективно студенти опрацьовують навчальний матеріал, одночасно, забезпечуючи їх уміннями вирішувати конкретні навчальні завдання, формуючи автономність у навчанні, що на сучасному етапі розвитку освіти є фундаментальним чинником для формування професійних компетентностей майбутніх фахівців та їхньої підготовки до активного самостійного спілкування, життя та діяльності в цифровому світі» [11].

Н. Саєнко, Т. Голуб, Ю. Лавриш, В. Лук'яненко, І. Литовченко у колективній монографії висвітлюють актуальні проблеми інтеграції цифрових освітніх технологій в освітній процес вишів [12]. Дослідники акцентують увагу на поєднанні процесів глобалізації та інформатизації освіти, що сприятиме створенню єдиного освітнього простору. «Студенти сьогодення народжені в епоху цифрових технологій і викладачам необхідно прикладати зусиль для того, щоб будувати справжні партнерські суб'єкт-суб'єктні взаємовідносини в умовах діджиталізації освітнього процесу [12].

У статті «Особливості використання інформаційних технологій в освіті» О. Сіяєва, М. Крєкот, О. Завгородній, Т. Сичова, А. Сичов, О. Сіяєва стверджують, що однією з найголовніших переваг використання новітніх технологій у процесах навчання та викладання є можливість задовольнити індивідуальні потреби студентів. Інформаційні технології значно поліпшують доступ до інформації, збільшують можливості спілкування під час дистанційного навчання, підвищують ефективність та мотивацію навчання, забезпечують нові шляхи подання інформації які полегшують її розуміння, дають можливість для випробування власних ідей і проєктів» [13].

Особливу увагу методисти приділяють таким навчальним онлайн платформам як Moodle, Human School, Google Classroom, Edmodo, Coogle Meet, Zoom, MS Word Pad, MS Excel, Statistika, MathCAD, MATLAB, MS Power Point, AutoCAD, ArchiCAD, Speaking Mouse, Education Games, Virtual Worlds.

Основні аспекти інтегрованого підходу до навчання мови іноземців досліджують Г. Василькович і О. Руснак. Вчені виявили,

що інтегроване вивчення іноземної мови через текст розгортається в межах чотирирівневої горизонталі, що пов'язана з основними видами мовленнєвої діяльності [4]. «Інтегроване навчання української мови як іноземної ґрунтується на основі концентричності та поступового нагромадження знань. Процес вивчення мови здійснюється від часткового (відомого) до загального (невідомого) або ж навпаки» [4].

Змішане інтегроване навчання мови описують дослідники О. Маковей і Р. Маковей, наголошуючи, що таке навчання реалізує потребу в живому спілкуванні, необхідності онлайн читання, перегляді роликів, візуальному вивченню слів, сприяє ігровому моменту й інтерактивності навчального процесу [8].

Широке впровадження цифрових технологій у навчальний процес вищів України зумовило активну самоосвіту як викладачів університетів з питань використання ІТ-технологій у вищій освіті, так і розвинення у студентів навичок освоєння нових комп'ютерних програм, самовдосконалення технічних навичок та вмінь.

Мета нашої статті полягає, по-перше, в дослідженні підґрунтя для створення нової моделі інтегрованого навчання мови іноземців у немовних вищих закладах освіти України, по-друге, в окресленні задач і цілей цієї моделі навчання, по-третє, в описі досвіду використання хмарних сервісів в умовах онлайн навчання іноземців та, насамкінець, в розкритті особливостей цієї моделі, в аналізі й методичному поданні можливостей використання хмарних сервісів MS TEAMS офіс 365 як ефективного інструменту моделі інтегрованого навчання мови у новому форматі організації навчального процесу – цифровому форматі.

Методологія та методи дослідження. Методика дослідження передбачає вивчення специфіки та можливостей використання хмарних сервісів MS TEAMS офіс 365 для вирішення дидактичних завдань мовної підготовки іноземців з метою гармонійного поєднання класичних традиційних методик та результатів творчого пошуку, для застосування прогресивних нестандартних освітніх технологій, оригінальних дидактичних ідей і форм забезпечення освітнього процесу, для розвитку віртуального освітнього навчального простору у моделюванні процесу навчання інофонів, що реалізується засобами ІТ-технологій в умовах воєнного стану. Для досягнення цілей дослідження використано **методи** критичного аналізу та синтезу наукових і методичних джерел, системного аналізу, описовий та прогностичний методи, метод узагальнення отриманих результатів, традуктивний метод.

Виклад основного матеріалу дослідження. Одним із напрямків науково-методичної діяльності нашої освітньої структури – Центру

підготовки іноземних громадян ЗДМФУ, є створення концептуальної моделі інтегрованого навчання мови іноземців, зокрема на платформі офіс 365 MS TEAMS. Ця модель орієнтована на активну модернізацію освітнього процесу, підвищення його якості за допомогою цифрових технологій.

Головне завдання цієї моделі – підготувати іноземців до активної комунікативної діяльності у навчально-професійній сфері в умовах онлайн та офлайн спілкування.

Нова модель навчання передбачає динамічне перетинання та поєднання двох напрямків змістовної організації навчального процесу – вивчення, наприклад, на першому-другому курсах медико-фармацевтичного закладу вищої освіти лексико-граматичних компонентів та понять основних тем таких фундаментальних дисциплін як біологія, анатомія, гістологія, біофізика, біохімія під час вивчення дисципліни «Українська мова як іноземна».

Терміном «інтегроване навчання мови» визначаємо освітній процес із застосуванням різних методик навчання, які комбінують і включають в себе викладання та навчання певної фахової дисципліни українською мовою з інтеграцією у цифрове комунікаційне середовище на оптимальній навчальній платформі. Під час такого навчання ми реалізуємо, по-перше, дидактичні потреби іноземних студентів в опануванні фаховими знаннями та навичками, по-друге, комунікативні потреби в опануванні мовними знаннями та формуванні й розвитку мовленнєвих вмінь і навичок, які необхідні для здійснення навчально-професійної комунікації. Таким чином, мовні знання перестають бути для іноземців фоновими або допоміжними під час отримання спеціальності в немовному закладі вищої освіти.

Процес занурення в іншомовне комунікативне середовище, яке моделює навчально-професійне спілкування, значно підвищує вмотивованість вивчення української мови і надає їй більш вагомого прагматичного статусу, бо її вивчення стає невід’ємним компонентом у системі оволодіння фаховими предметами. При цьому не виключається домінування системності подання лексико-граматичного і комунікативного компонентів у змістовій структурі моделі інтегрованого навчання української мови і визначеності української мови як інструменту діяльності у навчально-професійних ситуаціях. Сприйняття іноземцями функціонального спектра володіння українською мовою розширюється – це вже не тільки засіб навчальної активності студентів, а й засіб отримання та обробки необхідної або додаткової фахової інформації. Отже, це спроба руйнування когнітивних бар’єрів між рідною та іноземною мовою, тобто використання іншої мови в тих же цілях, як і рідної.

Інтеграція тематичного та комунікативного компоненту змісту навчання кількох предметів у системі «українська як іноземна – базові предмети за фахом» дозволяють забезпечити оптимальний за терміном план навчання цих дисциплін без залучення додаткових людських, організаційно-методичних ресурсів та технічних засобів.

Термін «навчальна платформа» часто застосовують для опису інструментів і послуг цифрового середовища або як позначення персонального навчального середовища, яке допомагає студентам організувати самостійно процес навчання.

Навчальні платформи поділяються на платформи на основі безкоштовного програмного забезпечення і комерційні платформи. Платформу на основі безкоштовного програмного забезпечення можна використовувати, копіювати, змінювати і поширювати з мінімальними ліцензійними обмеженнями. Найбільш поширеними прикладами є платформи MS Teams, Moodle, SAKAI, OLAT, Lotus Learning Space, REDCLASS, Edmodo, SkillzRun, WiziQ, eTutorium.

MS Teams є однією із найбільш сучасних, цифрових онлайн навчальних платформ, на якій відбувається інтегроване навчання професійного мовлення болгарських студентів у Центрі підготовки іноземних громадян ЗДМФУ. У MS Teams інтегруються додаткові сервіси, які умовно поділяються на дві групи: додатки, які вбудовані в Microsoft Office 365 (наприклад, Forms, Stream, OneNote) та додатки компанії Microsoft, які не є частиною Office 365 і для роботи з якими потрібна додаткова реєстрація, або пропонується обмежений спектр можливостей, або стягується додаткова плата.

Microsoft Teams – це інформаційна платформа, яка об'єднує у робочому просторі відеоконференції, чати, зустрічі, нотатки та вкладення. Викладачам ця платформа дозволяє представити мультимедійний навчальний матеріал, поширювати системні аудіо- та відеоматеріали. Інформація може бути надана у віртуальному класі з одночасною демонстрацією екрана комп'ютера викладача. Онлайн платформа Microsoft Teams пропонує такі опції для проведення занять: підтримка віртуальним класом багатосторонніх бесід та дискусій, обмін файлами, формулювання особистих завдань, отримання та перевірка виконаних студентами завдань у єдиному вікні браузера на будь-якому електронному приладі. Перевагами цієї платформи є доступ до хмарного сховища, де можна зберігати всі проекти та документи. Окрім того, наявними є опції перевірки завдань і призначення термінів виконання у календарі, що дозволяє експортувати бали у вигляді таблиць. Викладачі мають можливість постійного моніторингу прогресу успішності та якості навчання студентів.

Microsoft Teams – це віртуальний центр, який дозволяє викладачам створювати віртуальне навчальне середовище. Навчання у цьому віртуальному середовищі може бути індивідуальним та груповим, як і навчання в аудиторії. Ця платформа, яка впорядковує навчальний процес й уможливує створення простору для більш надійної та конструктивної колективної праці студентів або праці у студентських тандамах. Студенти і викладачі мають постійний зворотній зв'язок, використовуючи усі переваги діалогічного спілкування.

У MS Teams викладачі, спілкуючись зі студентами, діляться файлами та веб-сайтами, створюють блокнот класу OneNote: надають завдання для самостійної індивідуальної та колективної роботи та оцінюють їх виконання. Додаток OneNote дозволяє організувати інтерактивні заняття, забезпечуючи ефективний і своєчасний зворотній зв'язок. Онлайн заняття проходять у режимі наради з використанням вбудованих інструментів.

Особливістю нової моделі організації навчання на платформі MS Teams, на нашу думку, є динамічність та інтегрованість. Можливість урізноманітнювати форми проведення освітнього процесу, індивідуалізувати та оптимізувати цей процес. Не тільки збільшити обсяг подання навчального матеріалу, а й надати право вибору каналу сприйняття цього матеріалу (аудіо, відео, графіки, анімації тощо) відповідно до когнітивних можливостей тих, кого ми навчаємо. І, насамкінець, створення комфортних умов навчання, за яких іноземці мають відчутти свою успішність в оволодінні українською мовою і не втратити інтерес до її вивчення протягом усього періоду навчання у центрі підготовки іноземних громадян. У зв'язку з цим велика увага приділяється створенню єдиної бази навчально-методичних матеріалів та їх розміщенню на спільних платформах, таких як Sharepoint, Google Docs, Dropbox тощо.

Розглянемо більш детально процес діджиталізації навчання мови у Центрі підготовки іноземних громадян ЗДМФУ на прикладі інтегрованого курсу «Науковий стиль мовлення» (далі: НСМ), який опановують болгарські студенти другого курсу за спеціальністю 226 «Фармація, промислова фармація».

Тематичний план інтегрованого курсу НСМ охоплює провідні теми з анатомії, біохімії, мікробіології, вірусології, імунології, забезпечуючи комунікативну базу для успішного вивчення цих фахових предметів. Отже, тематичний компонент заняття з української мови збігається з тематикою певних дисциплін, а запропоновані наукові тексти: «Віруси», «Ендокринна система», «Загальна характеристика галогенів», «Обмін речовин та енергії в організмі людини», «Формені елементи крові», «Ферменти», «Природні джерела вуглеводнів»,

«Асиміляція» [3]; «Склад клітини», «Загальна характеристика дихальної системи», «Залози внутрішньої секреції», «Нежить» [2] є не тільки джерелом фахової інформації, а й мовленнєвою базою для моделювання навчально-професійного спілкування та формування в іноземних студентів комунікативної компетенції.

Іноземці засвоюють українську мову професійного спрямування за допомогою використання новітніх інформаційно-комп'ютерних технологій, зокрема платформ Kahoot, Learning Apps, сервісу Canva, програми Forms у Microsoft Teams тощо. Застосування різноманітних цифрових технологій на заняттях з інтегрованого курсу НСМ допомагає іноземцям оволодіти термінологічною лексикою, фаховим понятійним апаратом, граматико-синтаксичними конструкціями, мовленнєвими моделями та комунікативними вміннями, необхідними для навчально-професійного спілкування на теми профільних дисциплін. Зазначимо, що використання, наприклад, ігрових онлайн-платформ Kahoot, Learning Apps на заняттях з інтегрованого курсу НСМ підвищує мотивацію іноземців до навчання мови, дозволяє ускладнити та урізноманітнити завдання, створити творчу та невимушену атмосферу для самостійної роботи студентів, а також активно використовувати особистісно-орієнтований підхід у навчанні. Окрім того, сервіс Kahoot може бути розглянутий як інтерактивна тестова система, яка дає змогу оцінювати швидкість і якість засвоєння навчального матеріалу студентами.

Описану методичну цінність онлайн-платформи Kahoot підтверджує і науковець І. Гончарова, яка зазначає, що «ще один інструмент, який зробить навчання захоплюючим – це безкоштовна платформа для навчання в ігровій формі Kahoot» [5]. Дослідниця відзначає важливість використання платформи Kahoot в освітньому процесі, яка дає можливість перевірки розуміння навчального матеріалу, отримання зворотного зв'язку, проведення дискусій, анкетування та голосування [5].

Використовуючи на практичному занятті ігрову онлайн платформу Kahoot, ми пропонуємо студентам, наприклад, після прочитання тексту «Віруси», пройти гру-вікторину. Гра-вікторина включає завдання різного рівня складності або запитання, на які обов'язково надаються не менш ніж чотири варіанти відповідей. Можливий такий варіант: питання «Що таке віруси?» – а) організми, що складаються всього з однієї клітини; б) організми, які мають клітинну будову; в) організми, які не мають клітинної будови; г) сукупність клітин. Далі Kahoot пропонує іноземним студентам тестові завдання на достовірність («правда» або «неправда») або інші типи ігрових завдань. Все це здійснюється у синхронному режимі. Отже, ігрове

середовище з яскравою візуалізацією зацікавлює іноземців, допомагає краще засвоїти навчальний матеріал, сприяє формуванню певних мовних та мовленнєвих навичок і вмінь.

Для опрацювання теоретичного матеріалу на заняттях з інтегрованого курсу НСМ доцільно використовувати он-лайн сервіс Canva. Студентам пропонуються цікаві тематичні презентації з відеододатками. Такі презентації урізноманітнюють процес навчання та зацікавлюють студентів і спонукають до глибшого вивчення матеріалу, розвивають у них креативне мислення, формують навички аналізу. Студентам надається можливість створювати презентації у сервісі Canva. Навчальна діяльність іноземців із створення презентацій (на базі текстів за фахом) з тем занять зумовлює їх заглиблення у структуру й зміст наукового тексту, розвиває навички репродукції тексту, його трансформації (компресії), формує навички навчально-професійної комунікації за презентованою тематикою.

Сьогодні при онлайн інтегрованому навчанні мови досить гостро постає проблема визначення ефективних методів та форм організації мовної підготовки іноземних студентів. Вочевидь, що на заміну усним бесідам, дискусіям, тематичним діалогам та монологам, тобто такої домінуючої мовленнєвої діяльності як усне говоріння на практичному очному аудиторному занятті з мови, прийшли нові пріоритетні форми навчальної мовленнєвої діяльності. Збільшено обсяг традиційних та інноваційних письмових завдань, серед яких виокремлюють завдання на основі методу проєктів. Все це сприяє підвищенню якості письмових завдань і актуалізації задачі формування у іноземних студентів навичок письмового аналізу та узагальнення. Названі навички на платформі MS TEAMS визначаються через створення презентацій (про що йшла мова вище) або роботами над командними проєктами.

Одним із найважливіших завдань інтегрованого курсу НСМ є також завдання на перспективу, а саме, підготувати іноземців до активної наукової діяльності – брати участь у наукових конференціях, семінарах, виконувати наукові проєкти. Використання цифрових онлайн платформ забезпечує ефективність методик навчання іноземних студентів читання, перекладу наукових текстів за фахом, формування навичок монологічного й діалогічного мовлення у науково-професійній сфері спілкування.

Ще однією пізнавальною і водночас творчою навчальною платформою для іноземців є Learning Apps. Цей сервіс дозволяє викладати розробити різноманітні за змістом та за складністю інтерактивні завдання для мовного тренінгу в ігровій формі. Такі ігрові тренінги імпонують сучасним студентам і, що важливо, суттєво прискорюють

процес освоєння нових знань та опанування новими мовленнєвими навичками.

Погоджуємось із думкою О. Долгопол, що Learning Apps дозволяє вирішити низку проблем, пов'язаних з низькою активністю іноземних студентів на заняттях [7]. Використовуючи цей сервіс, викладач робить заняття більш динамічним та практично орієнтованим, має змогу індивідуалізовано підійти до кожного учасника навчального процесу; студент розвиває критичне мислення та творчу уяву, перевіряє свій рівень засвоєння теоретичного матеріалу на практиці, закріплює знання в ігровій формі, що сприяє розвитку пізнавального інтересу. Серед переваг Learning Apps відзначаємо просту реєстрацію, наявність готових шаблонів інтерактивних завдань, легкість інтерфейсу, можливість багатократного використання своїх розробок та матеріалів колег, а також створити схоже завдання, збереження в особистому кабінеті, здатність перейти за QR-кодом до завдання. Ці та інші «плюси» онлайн сервісу дозволяють ефективно використовувати час та методичні резерви викладача [7].

Оскільки болгарські студенти охоче долучаються до ігор, тож на заняттях з інтегрованого курсу НСМ ми широко використовуємо онлайн сервіс Learning Apps. Наприклад, працюючи з науковим текстом «Формені елементи крові», іноземці ретельно вивчають функції еритроцитів, лейкоцитів і тромбоцитів. Прочитавши наданий текст, студенти переходять до ігрового завдання, яке полягає у тому, що їм треба впорядкувати твердження до кожного елементу крові. Наступними ігровими завданнями є правильне визначення розміру, кількості у крові, тривалості життя, функцій, утворення й руйнування кожного форменого елементу крові (тобто розмістити всі ці визначення у відповідний сектор з назвою елемента крові) або творче завдання на характеристику формених елементів крові через порівняння, при цьому відбувається активне опрацювання лексико-граматичних конструкцій з *чим що; (суб'єкт) що відрізняється від чого чим (за чим); (суб'єкт) що відрізняється від чого тим, що*.

Використання таких сервісів MS Office 365, як тестова платформа Forms та відеохостинг MS Stream, також відкривають широкі навчальні можливості.

На платформі Forms проводиться тестування, яке дозволяє вирішити проблему об'єктивного оцінювання знань іноземців з кожної програмної теми, а також проблему скорочення часу на діагностування рівнів успішності студентів. Іноземцям надається посилання на даний тест, який вони виконують в реальному часі і надсилають відповіді викладачеві. Програма Forms оцінює результати у балах, які потім конвертуються в оцінки. Контроль з інтегрованого курсу

НСМ передбачає перевірку засвоєння мовних знань, лексико-граматичних конструкцій наукового стилю мовлення та змісту тематичного матеріалу предметів за фахом (мікробіологія, біохімія, вірусологія, імунологія тощо). Прагматична значущість такого контролю для студентів полягає у комплексності підходу до змістовного наповнення завдань.

MS Stream дозволяє ділитися зі студентами власно створеними викладачами навчальними відео або оригінальними відео у форматі Doodle. Відео супроводжується комплексом завдань, які спрямовані на удосконалення навичок усного мовлення.

На платформі MS Teams також можлива інтеграція таких сторонніх додатків як Flipgrid або Mindomo. На етапі тренінгу та контролю ефективним ресурсом є електронний додаток Flipgrid. У додатку Flipgrid здійснюються записи відеоповідомлень іноземних студентів. Цей метод навчання використовується для формування навичок створення колективного тексту, для формування аналітичних та креативних навичок у іноземців.

Програма Mindomo легко інтегрується до платформи MS Teams. Програма має весь необхідний набір опцій для створення інтелект-карт. На заняттях з мови створюються інтелект-карти відповідно до теми, мети та завдання заняття. Найбільших результатів досягаємо, використовуючи ментальні карти при роботі з термінологічною лексикою, поняттями чи створенням тематичних схем. Інтелект-карти зручні у використанні, розвивають логіку, мислення, сприяють кращому запам'ятовуванню інформації, розвивають навички креативності.

Перспективним для нас на сьогодні є опанування нових програмних додатків. Додатків, які б легко імплентувались в платформу MS Teams і допомагали вирішувати освітні завдання в дистанційному режимі в форматі реального часу. Особливу зацікавленість на сучасному етапі викликають платформи, які спрощують багатофункціональну командну роботу в процесі навчання, уможливають широке використання інтерактивних методів з залученням відео, чату, презентації.

Висновки з дослідження. Створення нової динамічної моделі інтегрованого навчання української мови іноземців на платформі MS Teams забезпечить якісне надання освітніх послуг в умовах діджиталізації освіти, в умовах багатофункціонального навчального середовища.

Головне, ця модель сприяє вирішенню організаційно-методичного завдання для мовних кафедр – підготувати іноземців до активної комунікативної діяльності у навчально-професійній та

науково-професійній сферах у сучасних складних умовах, коли існує комунікативний дефіцит «живого спілкування», ускладнення із зануренням у мовне середовище.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бербенюк І. Діджиталізація освіти – компетенції XXI століття. URL: <https://vseosvita.ua/library/embed/01006n5f-7a71.docx.html>.
2. Васецька Л. Українська мова як іноземна. Функціональна граматика : посібник для студентів – іноземних громадян закладів вищої освіти охорони здоров'я / Л. І. Васецька, О. В. Сидоренко, Т. М. Алексєнко. – 2-е вид., доповн. і переробл. Запоріжжя : ЗДМФУ, 2024. 207 с.
3. Васецька Л., Манаєва Г., Чорна Ю., Гайдук Л. Українська мова як іноземна. Науковий стиль мовлення : у 2-ч. Ч. 2 : практикум для слухачів – іноземних громадян довузівського етапу підготовки. Запоріжжя : ЗДМУ, 2023. 129 с.
4. Василькович Г., Руснак О. Нові підходи формування комунікативної компетенції під час викладання української мови як іноземної. URL: http://www.zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/10/part_1/4.pdf.
5. Гончарова І. Діджиталізація освітнього процесу. URL: <https://vseosvita.ua/library/statta-didzitalizacia-osvitnogo-procesu-342063.html>.
6. Дзюба М. Мережні технології активізації самостійної роботи студентів при вивченні української мови як іноземної у ЗВО. URL: https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/38672/Osvita%20maibutnoho_kontseptsii_metody_pidkhody.pdf?sequence=1.
7. Долгопол О. Можливості використання онлайн сервісу LearningApps на практичних заняттях з мовної підготовки для іноземних студентів. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/875/1/UYAPFTSP_2021-66-67.pdf.
8. Маковей О., Маковей Р. Стратегії використання моделі змішаного навчання у викладанні іноземної мови в немовних ЗВО. URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2020/21/part_2/21-2_2020.pdf.
9. Марчук Н. Діджиталізація навчального процесу у закладах вищої освіти. URL: <https://uasymp.promonograph.org/index.php/sua/issue/view/sua21-02/sua21-02>.
10. Петренко Л. Цифрова компетентність майбутнього викладача закладу педагогічної вищої освіти у науковій педагогічній літературі. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/0a2a3ac0-31f3-4d9f-828d-e8fab940d9bc/content>.
11. Потюк І. Використання цифрових технологій в навчальному середовищі закладів вищої освіти: офлайн та онлайн формати. URL: <https://journals.oa.edu.ua/Philology/article/view/3330>.
12. Сасенко Н., Голуб Т., Лавриш Ю., Лук'яненко В., Литовченко І. Інтеграція цифрових технологій в освітній процес: виклики та перспективи. URL: <https://ela.kpi.ua/items/98c79efa-88e1-4349-8e0f-a7adccc83b36>.
13. Сіняєва О., Крекот М., Завгородній О., Сичова Т., Сичов А., Сіняєва О. Особливості використання інформаційних технологій в освіті. URL: https://www.researchgate.net/publication/374204776_OSOLIVOSTI_VIKORISTANNA_INFORMACIJNIH_TEHNOLOGIJ_V_OSVITI.

Галина Осінчук. Мовна репрезентація концепту «ЖІНКА» в романі «Над Німаном» Елізи Ожешко.....	288
Анна Рогожа. Зіставлення жіночих образів в «Східній» та «Західній» літературах: виховання і освіта (С.-М.-М. Каземі і Д.-Г. Лоуренс)	299
Світлана Таратута, Тетяна Мельник. Компаративний аналіз художнього твору та його кіноадаптації як засіб осмислення літератури (на матеріалі роману Ф. С. Фіцджеральда «Великий Гетсбі»).....	310
Вікторія Чуб, Інга Яценко. Художні репрезентації України та українців у французькій літературі: еволюція етнообразу від Гюго до Леві.....	323

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Ольга Алексєнко. «Домагання та дискримінація в кіберспорті» як частина програми «Професійно орієнтована іноземна мова» для спеціальності «Кіберспорт».....	337
Olha Aliseienko, Hanna Mudrenko. Роль інтерактивних платформ у вивченні іноземних мов.....	346
Інна Апоненко, Інна Лоцинова. Удосконалення методики викладання фармацевтичної термінології в умовах очного навчання під час воєнного стану	354
Лариса Васецька, Інна Абрамова. Особливості використання сучасних інформаційно-цифрових технологій для інтегрованого навчання мови іноземців.....	363
Юлія Герасимчук, Анастасія Кравченко, Наталія Панченко, Світлана Саннікова. Використання штучного інтелекту в процесі розробки комунікативних завдань з іноземної мови...	377
Наталія Дідо, Олеся Канюк. Ключові аспекти взаємодії викладача та студента на заняттях з англійської мови професійного спрямування.....	386
Anzhelika Kikalo, Diana Smuzhanytsya. Apprendre le français par le sport en tant qu'activité culturelle.....	399